

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2023/307

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Bij mailbericht van 28 oktober 2023 diende ■■■ een verzoek in bij de gemeente Sint-Gillis-Waas, om een digitaal afschrift te verlenen van alle recurrenente meetresultaten en analyses van de bronbemaling Sint-Helena (Blokstraat) die sinds begin 2023 zijn geregistreerd, conform de afgeleverde omgevingsvergunning en aktename (onder voorwaarden).

Op 15 november 2023 weigerde de gemeente Sint-Gillis-Waas een afschrift te verlenen van het gevraagde.

Op 16 november 2023 diende ■■■ beroep in bij de beroepsinstantie tegen voormelde weigeringsbeslissing. Dit beroep werd door de beroepsinstantie geregistreerd op 16 november 2023.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek dateert van 28 oktober 2023.

De in beroep aangevochten beslissing van 15 november 2023 maakt melding van de beroepsmogelijkheden en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het ingediende beroep van verzoeker d.d. 16 november 2023 is ingesteld binnen de decretaal voorgeschreven termijn, conform artikel II.48, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het beroep is bijgevolg tijdig ingediend en is **ontvankelijk**.

Gegrontheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

Er werd aan de beroeper geen afschrift bezorgd van het gevraagde, waarbij beroep werd gedaan op de uitzonderingsgrond bepaald in artikel II.36, §2, tweede lid, 3° Bestuursdecreet onder de motivering dat de opgevraagde informatie nog relevant kan zijn in het kader van een handhavingstraject en om die reden voorlopig niet kan worden overgemaakt ter vrijwaring van het geheim van het onderzoek.

2. Inhoud van het beroepschrift

In zijn beroepschrift geeft de beroeper aan:

“In casu spreken we over een bronbemaling die het grondwaterpeil meer dan 5 (vijf) meter verlaagd [sic] op het adres [REDACTED]. Deze verlaging staat letterlijk te lezen in zowel de omgevingsvergunning als de aktename. Op het perceel in kwestie zijn zware metalen aangetroffen en is een uitloper te merken van een PFOS vervuiling (door vroegere brandweeroefeningen). Als burens zijn we in beroep gegaan tegen deze omgevingsvergunning. Enkele maanden later, dus na het ingestelde beroep, werd ons meegedeeld dat de aanvrager de omgevingsvergunning heeft verzocht om te vernietigen. Blijkbaar heeft de aanvrager daarna beslist om dezelfde droogzuiging niet via een omgevingsvergunning maar via een aktename te ‘melden’. De beroepsprocedure hiertegen is anders: het beroep moet bij de raad voor vergunningenbetwistingen [sic] worden ingesteld, daar waar het beroep tegen een omgevingsvergunning bij de Deputatie moet worden ingesteld.

De RvVB heeft een doorloopprocedure van meer dan 12 maanden. Bij de provincie wordt een beroep behandeld op ca 3 maand.

Deze werkwijze door gemeente en aanvrager is er enkel op gericht om de stedenbouwwetgeving en vergunningenprocedure te omzeilen en de omwonenden te misleiden.

De aktename wordt dus aangevochten voor de Raad voor vergunningenbetwistingen [sic] door mezelf en de eigenaar (vennootschap) van het aanpalend perceel, [REDACTED]. Het is belangrijk voor iedereen, minstens voor de burens en bij uitbreiding voor de omwonenden, dat de monitoring een openbaar karakter heeft. Minstens moet zowel publiek geweten zijn dat er monitoring is, als moeten de resultaten bekend zijn. Daarom dien ik beroep.”

3. Standpunt van de gemeente Sint-Gillis-Waas

Op 16 november 2023 nam de beroepsinstantie bij mail contact op met de gemeente Sint-Gillis-Waas voor toelichting bij de bestreden beslissing. Op 23 november 2023 ontving de beroepsinstantie volgende toelichting:

“Bij een besluit van 30 maart 2023 nam het college van burgemeester en schepenen akte van een melding voor een tijdelijke bronbemaling voor het plaatsen van infrastructuur (rubriek 53.2.2.a – tijdelijke bronbemaling tot 30.000 m³/jaar – aangevraagde hoeveelheid van 4.400 m³/jaar – geschatte duur van 379

dagen). Gezien de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen met zware metalen en PFBA boven het indelingscriterium, werd daarbij ook de exploitatie van een waterzuiveringsinstallatie gemeld (rubriek 3.6.3.1.a).

Het college van burgemeester en schepenen had aan deze aktename een aantal bijzondere voorwaarden gekoppeld die betrekking hebben op het vermijden van schade aan het milieu en het monitoren van de bronbemaling. Zo werd onder meer de verplichting opgelegd om voor de vergunde lozingsparameters een monitoring uit te voeren bij de opstart en gedurende de bemaling (minstens wekelijks). Ook moest het bemalingswater bij de opstart en daarna wekelijks bemonsterd worden op PFAS en polluenten die in de 1ste fase de normen overschreden, zodat de waterzuivering tijdig kon worden bijgesteld. Conform deze bijzondere voorwaarden, moest de exploitant deze analyseverslagen ook overmaken aan de gemeente.

De bemaling werd stopgezet op 10 oktober 2023, en is intussen dus afgerond. In uitvoering van de opgelegde bijzondere voorwaarden, bezorgde de exploitant op 24 oktober 2023 dan ook de analyseresultaten van de opgelegde monitoring aan de gemeente.

De analyseresultaten worden momenteel onderzocht door de lokale toezichthouder. In het kader van dit onderzoek vroeg de lokale toezichthouder op 25 oktober 2023 aan de exploitant bijkomende verduidelijkingen (...).

De lokale toezichthouder mocht tot op vandaag evenwel nog geen antwoord ontvangen. Eerstdaags zal hij dan ook een aanmaningsbrief opstellen met het verzoek om de gevraagde informatie te bezorgen. Op basis van de gevraagde verduidelijkingen moet de lokale toezichthouder kunnen beslissen welke gevolgen hij zal koppelen aan dit dossier, met name of er al dan niet een handhavingstraject zal worden opgestart tegen de exploitant wegens de niet-naleving van de opgelegde bijzondere milieuvoorwaarden.

Nadat de bijkomende verduidelijkingen zijn aangeleverd door de exploitant, kan al dan niet besloten worden tot het opstarten van een sanctioneringsprocedure ten aanzien van de exploitant van de bemaling.

Het dossier is momenteel dus nog in behandeling, en zit meer bepaald nog in de opstartfase. Zolang dit onderzoek (en desgevallend een strafrechtelijke of bestuurlijke sanctioneringsprocedure) loopt, is de uitzonderingsgrond van artikel II.36, § 1, 3° Bestuursdecreet van toepassing.

Op grond van voormelde uitzonderingsgrond moet de aanvraag tot openbaarmaking van milieu-informatie worden afgewezen indien men van oordeel is dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen het vertrouwelijk karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie werden opgesteld. Zoals blijkt uit de memorie van toelichting (Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 49), belet deze bepaling dat bestuursdocumenten die uitsluitend werden opgesteld ten behoeve van de strafvordering worden vrijgegeven om het goede verloop van het strafonderzoek, de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld te vrijwaren. Deze uitzonderingsgrond is aldus van toepassing indien het vrijgeven van de gevraagde bestuursdocumenten schade toebrengt aan het opsporen en vervolgen van strafbare feiten of de rechten van verdediging in het gedrang brengt.

Het gaat hier wel degelijk om een bestuursdocument dat uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie is opgesteld.

De verplichting in hogervermelde aktename om de analyseverslagen over te maken aan de gemeente, is nu eenmaal in hoofdzaak gericht op het controleren van de naleving van de uitgevoerde monitoring en de verplichting om desgevallend de gemelde waterzuiveringsinstallatie aan te passen om schadelijke gevolgen voor het milieu te voorkomen. Naargelang er al dan niet een proces-verbaal zal moeten worden opgesteld, zullen deze analyseverslagen overigens mogelijks ook deel uitmaken van het betreffende proces-verbaal. In het licht daarvan gaat het wel degelijk om een document dat uitsluitend is opgesteld ten behoeve van de

strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie, en dit naargelang welk gevolg aan het lopende onderzoek zal worden gehecht.

Bovendien zal de openbaarmaking van dit document mogelijks schade toebrengen aan het opsporen en vervolgen van strafbare feiten, alsook aan het respecteren van de rechten van verdediging.

Het onderzoek is, zoals hierboven reeds toegelicht, momenteel nog lopende. De vraag tot bijkomende inlichtingen van de lokale toezichthouder kan leiden tot nieuwe feitelijke elementen die al dan niet zullen leiden tot de conclusie om een handhavingstraject op te starten tegen de exploitant. De exploitant moet dus eerst de mogelijkheid krijgen om de door de lokale toezichthouder gevraagde verduidelijkingen te verschaffen. Het louter overmaken van de gevraagde analyseverslagen, zonder bijkomende verduidelijkingen, kan immers leiden tot ongefundeerde en foutieve gevolgtrekkingen. De afhandeling van dit onderzoek en een eventuele administratieve of strafrechtelijke vervolging moet dan ook afgewacht worden om de rechten van verdediging van de exploitant te waarborgen.

De bescherming van het goede verloop van de procedure en de rechten van verdediging mogen niet het gedrang worden gebracht door het verlenen van een afschrift van deze meetresultaten, zeker wanneer daarbij niet de bijkomende duiding kan worden gegeven die de resultaten in het analyseverslag verklaren of duiden.

De openbaarmaking van de gevraagde analyseverslagen weegt thans niet op tegen de bescherming van het vertrouwelijk karakter van deze informatie die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie werd opgesteld. Het belang van de bescherming van het goede verloop van de procedure en de rechten van verdediging van de exploitant (vermoedelijke overtreder) moeten in casu hoger worden ingeschat dan het belang inzake de openbaarmaking van het gevraagde document. De uitzondering zoals bepaald in artikel 11.36, § 1, 3° Bestuursdecreet werd dan ook terecht ingeroepen om de openbaarmaking via een afschrift ervan te weigeren.

In voorliggend geval kan overigens ook nog verwezen worden naar de toepassing van artikel 27, § 1, 4° van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie. Deze bepaling voorziet dat een vraag tot openbaarmaking afgewezen wordt als het publiek belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de opsporing of vervolging van sanctioneerbare feiten. Met "sanctioneerbare feiten" worden strafrechtelijk betugelde feiten bedoeld, evenals de feiten die onderworpen zijn aan een administratieve sanctie met inbegrip van disciplinaire maatregelen. Onder deze uitzonderingsgrond kunnen eveneens de documenten vallen die nog niet gelinkt zijn aan een lopend gerechtelijk onderzoek, maar waarvan de openbaarmaking het onderzoek eventueel kan schaden (Parl.St. VI.Parl. 2005-06, nr. 51, 2511/001, 36).

De openbaarmaking van deze informatie zou mogelijks afbreuk doen aan de "opsporing of vervolging van sanctioneerbare feiten", alsook aan de rechten van verdediging, nu naargelang de resultaten van het lopende onderzoek een handhavingstraject zal worden opgestart. Zolang er hierover geen beslissing is genomen, kan de openbaarmaking het verdere verloop van dit handhavingstraject, alsook de rechten van verdediging van de exploitant schaden. De neutraliteit en objectiviteit van het onderzoek moeten gevrijwaard worden zonder daarbij enige rechten van verdediging in gevaar te brengen of het onderzoek of enig handhavingstraject te beïnvloeden. Zolang het onderzoek loopt, kan het vroegtijdig onthullen van deze opgevraagde analyseverslagen verhinderen dat dit dossier in een geruststellende en een serene sfeer kan worden behandeld. De lokale toezichthouder moet over het al dan niet opstarten van een handhavingstraject in alle onafhankelijkheid en objectiviteit een beslissing kunnen nemen. In het licht daarvan moeten deze analyseverslagen minstens met toepassing van artikel 27, § 1, 4° van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie van de openbaarmaking worden onttrokken.

De belangenafweging waartoe voormelde bepaling verplicht, leidt in voorliggend geval geenszins tot een conclusie in het voordeel van de beroepsindiener. De openbaarmaking mag maar ten koste van het beschermde belang worden bevolen als daarmee het algemeen belang wordt gediend, dat is in casu niet het geval. De betrokken analyseverslagen moeten thans aldus nog vertrouwelijk worden behandeld.

Bovendien neemt deze weigeringsbeslissing niet weg dat nadat er in dit dossier een beslissing werd genomen, de beroepsindiener nog een nieuw verzoek om openbaarheid kan indienen. Op het ogenblik dat er een eindbeslissing is genomen in deze zaak, geldt de weigeringsgrond vermeld in artikel II.36, § 1, 3° Bestuursdecreet niet meer en kan een afschrift worden verleend.

Volgens de gemeente is de verwijzing door de beroeper naar de lopende “beroepsprocedure” voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen weinig relevant. De gemeente vervolgt: *“Een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft immers geen schorsende werking, zodat de aktenaam uitvoerbaar is, tenzij de schorsing alsnog zou worden bevolen door de Raad voor Vergunningsbetwistingen. In een arrest van 21 september 2023 (nr. RvVb-5-2324-0035) heeft de Raad evenwel uitdrukkelijk het verzoek tot schorsing van deze aktenaam verworpen, zodat de bemaling zonder problemen kon worden uitgevoerd.”*

De gemeente Sint-Gillis-Waas bezorgde aan de beroepsinstantie een afschrift van de gevraagde documenten.

4. Standpunt van de beroepsinstantie

De beroepsinstantie stelt vast dat de beroeper een digitaal afschrift wenst te krijgen van de meetresultaten en analyseverslagen, in het kader van (de uitvoering van) de opgelegde bijzondere voorwaarde, die de gemeente Sint-Gillis-Waas op 24 oktober 2023 heeft ontvangen

Het Bestuursdecreet maakt, voor wat betreft de uitzonderingen op het recht op openbaarheid, een onderscheid naargelang het gaat om een aanvraag tot openbaarmaking die betrekking heeft op milieu-informatie dan wel op andere informatie. Artikel I.4, 11° van het Bestuursdecreet somt gedetailleerd op wat onder milieu-informatie moet verstaan worden. De beroepsinstantie stelt vast dat de gevraagde documenten inderdaad milieu-informatie bevatten.

De gemeente Sint-Gillis-Waas beroept zich voor de weigering tot openbaarmaking op de uitzonderingsgrond bepaald in artikel II.36, §1, tweede lid, 3° van het Bestuursdecreet, en bij uitbreiding – in de toelichting aan de beroepsinstantie - op grond van artikel 27, §1, 4° van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie.

Artikel II.36, §1, tweede lid, 3° Bestuursdecreet bepaalt dat overheidsinstanties de aanvraag tot openbaarmaking afwijzen, voor zover die betrekking heeft op bestuursdocumenten die milieu-informatie bevatten, indien ze van oordeel zijn dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld en dit zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsancie of een administratieve sanctie op te leggen.

De beroepsinstantie is echter van oordeel dat in casu de gevraagde documenten op zich niet uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld. Zoals door de gemeente werd aangegeven (cfr. supra), had het college van burgemeester en schepenen aan de aktenaam van een tijdelijke bronbemaling en van de exploitatie van een waterzuiveringsinstallatie, een aantal bijzondere voorwaarden gekoppeld die betrekking hebben op het vermijden van schade aan het milieu en het monitoren van de bronbemaling, waaronder de verplichting om voor de “vergunde”

lozingsparameters een monitoring uit te voeren bij de opstart en gedurende de bemaling (minstens wekelijks). Tevens diende het bemalingswater bij de opstart en daarna wekelijks bemonsterd te worden op PFAS en polluenten die in de 1ste fase de normen overschreden, zodat de waterzuivering tijdig kon worden bijgesteld.

De gevraagde meet- en analyseresultaten zijn bijgevolg het resultaat van opgelegde voorwaarden (monitoring en bemonstering) in de aktenaam. Die documenten zijn dus niet opgemaakt enkel en alleen met oog op een eventuele strafvordering of administratieve sanctie. Dat deze documenten bezorgd worden aan de gemeente *‘in hoofdzaak gericht op het controleren van de naleving’* en dat *‘Naargelang er al dan niet een proces-verbaal zal moeten worden opgesteld, zullen deze analyseverslagen overigens mogelijks ook deel uitmaken van het betreffende proces-verbaal’*, doet niets af aan bovenstaand standpunt. Ten onrechte werd bijgevolg door de gemeente een beroep gedaan op de uitzonderingsgrond vermeld in artikel II.36, §2, tweede lid, 3° Bestuursdecreet.

De gemeente beroept zich echter ook op artikel 27, §1, 4° van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie. Deze bepaling voorziet dat een vraag tot openbaarmaking afgewezen wordt als het publiek belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de opsporing of vervolging van sanctioneerbare feiten. Deze uitzondering geldt ook voor de niet-federale overheden omdat zij verband houdt met de strafvervolging, die met uitzondering van de bevoegdheden die artikel 11 en 11bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de Gemeenschappen en de Gewesten hebben toegekend, een federale bevoegdheid blijft. In de bovenvermelde wet worden met “sanctioneerbare feiten” de strafrechtelijk betugelde feiten bedoeld, evenals de feiten die onderworpen zijn aan een administratieve sanctie met inbegrip van de disciplinaire maatregelen. Onder deze uitzonderingsgrond kunnen bijvoorbeeld ook de documenten vallen die nog niet gelinkt zijn aan een lopend gerechtelijk onderzoek, maar waarvan de openbaarmaking het onderzoek eventueel kan schaden (*Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 51, 2511/001, 36).

Op basis van de ontvangen toelichting en informatie van de gemeente, is eveneens de beroepsinstantie van oordeel dat een openbaarmaking van de informatie in de betrokken documenten inderdaad van die aard is dat ze afbreuk zou doen aan de “opsporing of vervolging van sanctioneerbare feiten”. De lokale toezichthouder is volgens de ontvangen informatie de resultaten aan het screenen met het oog op het eventueel opstellen van een PV, in het kader van een eventueel strafrechtelijk of bestuurlijk sanctioneringstraject. Terecht stelt de gemeente dan ook dat *“De neutraliteit en objectiviteit van het onderzoek moeten gevrijwaard worden zonder daarbij enige rechten van verdediging in gevaar te brengen of het onderzoek of enig handhavingstraject te beïnvloeden. Zolang het onderzoek loopt, kan het vroegtijdig onthullen van deze opgevraagde analyseverslagen verhinderen dat dit dossier in een geruststellende en een serene sfeer kan worden behandeld.”*

De beroepsinstantie is van oordeel dat de belangenafweging waartoe bovenvermeld artikel verplicht, in casu niet tot een oordeel in het voordeel van de beroeper leidt: de openbaarmaking mag maar ten koste van het beschermde belang worden bevolen als daarmee het algemeen belang gediend wordt, wat in casu niet het geval is. De beroepsinstantie wenst hierbij nogmaals te benadrukken dat bij voormelde belangenafweging geen rekening dient te worden gehouden met de individuele belangen. Ook na afweging van het openbaar belang dat met de openbaarheid is gediend, blijft deze uitzonderingsgrond in casu overeind.

De beroepsinstantie is van oordeel dat het belang van de objectiviteit en neutraliteit van het lopende onderzoek primeren op het belang dat in casu met de openbaarheid is gediend. Dit laatste belang dient, om in aanmerking te komen om te primeren op het belang van de objectiviteit en neutraliteit van het lopende onderzoek, het belang van de gemeenschap te betreffen: de openbare orde, de veiligheid van de

bevolking, grote maatschappelijke issues, enzovoort. De beroepsinstantie is van oordeel dat in casu het belang van de objectiviteit, het goede verloop van het lopend onderzoek naar strafbare feiten, de vrijwaring van de rechten van verdediging van de betrokken exploitant primeren op het publiek belang van de openbaarmaking.

Bijgevolg dienen de gevraagde documenten momenteel aan de openbaarmaking te worden onttrokken met toepassing van artikel 27, §1, 4° van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie.

Om deze redenen wordt het beroep als **ongegrond** beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 16 november 2023 tegen de weigeringsbeslissing van de gemeente Sint-Gillis-Waas d.d. 15 november 2023 om een digitaal afschrift te verlenen van alle recurrenente meetresultaten en analyses van de bronbemaling Sint-Helena (■■■) die sinds begin 2023 zijn geregistreerd, conform de afgeleverde omgevingsvergunning en aktename (onder voorwaarden), wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 7 december 2023

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter